

Muistio

Maaria Rubanin (0295150140),

17.5.2023

VN/12056/2023

Hallitusohjelmaneuvottelut 2023

Asia: Lisäselvityspyyntö; Kuuleminen 16.5; Oikeusavun tulorajojen korottamisesta aiheutuvat kustannukset

Oikeusministeriön hallitusohjelmakortti 1.1.20 Oikeusavun tulorajat ja järjestelmän yksinkertaistaminen, yksityisen avustajan palkkion korotus

Oikeusavun tulorajojen korotuksesta aiheutuvien kustannusten pohjana käytetyt tulorajat

Oikeusavun tulorajoja koskevan VN TEAS selvityksen (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:58, Selvitys julkisen oikeusavun tulorajojen vaikutuksista) mukaan oikeusavun nykyisillä tulorajoilla kaikki pienituloisiksi katsottavat henkilöt eivät kuulu maksuttoman oikeusavun piiriin ja siksi oikeusavun käyttövaran tulorajoja tulisi korottaa. Alarajan tulisi selvityksen mukaan olla noin 800 euroa.

Käyttövara lasketaan huomioimalla tulot, joista vähennetään asetuksella säädetyt menot. Niitä ovat kohtuulliset asumismenot, päivähoitomaksut, elatusapumaksut, ulosottosuoritukset ja velkajärjestelyn maksuohjelman mukaiset suoritukset. Lisäksi otetaan huomioon lasten lukumäärä.

Jos omavastuu on 0 %, asiakkaan ei tarvitse maksaa lainkaan saamastaan oikeusavusta. Jos omavastuu on 20 %, asiakas maksaa 20 % avustajan kustannuksesta itse jne.

Oikeusavun verkkosivuilla on mahdollisuus tehdä alustava laskelma oikeudesta oikeusapuun taloudellisen aseman perusteella. [Oikeusapulaskuri](#)

Lisäkustannuksiksi on arvioitu 10,7 miljoona euroa. Oikeusavun asiakasmäärä nousisi arvion mukaan noin 17 %. Jos muutoshanke toteutetaan, tulee arviointia vielä tarkentaa.

Alla nykyiset omavastuuluokat ja tulorajat sekä kustannuslaskelman pohjana käytetyt rajat.

Omvastuu	0 %	20 %	30 %	40 %	55 %	75 %
Nykyiset rajat €/kk	600	800	900	1050	1150	1300
Esimerkkilaskelman pohjana käytetyt rajat €/kk	800	1100	1200	1250	1350	1600